

Plantenytt kornvekster

Norsk Landbruksrådgiving Øst

Plantenytt i kornvekster nr. 26, 15. desember 2022

Innhold:

- Sortsresultater 2022 og sortsomtale
- Såkornkvalitet v/Kimen såvarelaboratoriet

Sortsresultater 2022 og sortsomtale

Bjorn.inge.rostad@nlr.no, 48 16 30 71

På de neste sidene vises resultater fra verdiprøvingen av kornsorter i 2022. **Forsøkene er uten soppbehandling**, og dette må tas med i vurderingen ved valg av sort. Markedssortene er uthevet med **fet skrift**. Resultater fra de lokale forsøkene blir presentert i Forsøksmeldingen som kommer i mars neste år.

Bygg

Sverre er en ny 6-radssort som ble godkjent nå i 2022 og vil bli oppformert. Annika og Bente er 2-radssorter med høyt avlingsnivå som vil ta store markedsandeler blant de seine sortene. Heder og Rødhette fases nå ut av sortimentet.

Verdiprøving, 6-radsbygg (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

	Østlandet 2022				Middel 2020-2022, Østlandet			
	Avling Kg/daa - Rel	Vann %	1000-kv – g	Mjøldogg %	Avling Kg/daa- Rel	Sein legde %	Aksknekk %	Mjøldogg %
Brage	597 = 100	15,8	40,2	8	570 = 100	13	39	6
Heder	589 99	16,1	46,8	1	548 96	0	25	1
Rødhette	658 110	17,3	43,0	0	605 106	3	40	1
Bredo	666 112	16,4	42,3	1	621 109	13	29	1
Sverre	672 113	16,4	43,4	1	615 108	10	26	2
Ant. felt	8	5	8	3	22	7	4	4

Bredo og Sverre har gitt høyest avling både i 2022 og i sammendraget.

- **Heder** (2007) er en halvtidlig 6-radssort. Har svært god kornkvalitet og stråstyrke. Sorten er sterk mot mjøldogg og byggbrunflekk. Fases nå ut av markedet. Veksttid 103 dager.

- **Brage** (2010) er en halvtidlig 6-radssort, en dag senere enn Heder. Brage har et langt strå, men god stråstyrke. Stråkvaliteten kunne vært noe bedre. God sykdomresistens mot grå øyeflekk og byggbrunflekk, men mottagelig for mjøldogg. Veksttid 104 dager.
- **Bredo** (2019) er en ny 6-radssort som er en dag senere enn Brage. Sorten ligger over både Brage og Rødhette i avling. Bredo er stråstiv og stråkvaliteten er på linje med Brage. Bredo er småkornet, men har en høy hektolitervekt. Sorten er sterk mot mjøldogg og byggbrunflekk. Veksttid 105 dager.
- **Rødhette** (2015) er en seinere 6-radssort med veksttid på linje med Edel. Sorten har i motsetning til Edel god stråkvalitet. Stråstyrken er også god. Sorten er sterk mot mjøldogg og byggbrunflekk, men svak mot grå øyeflekk. Fases nå ut av markedet. Veksttid 110 dager.
- **Sverre** ble godkjent nå i 2022. Sorten har veksttid som Bredo. Sorten er høytytende på samme avlingsnivå som Bredo. Sorten har lavere innhold av DON enn Bredo. Blir oppformert. Veksttid 105 dager.

Verdiprøving, 2-radsbygg (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

	Østlandet 2022				Middel 2020-2022, Østlandet			
	Avling Kg/daa-Rel	Vann %	1000-kv g	Byggbr.- fleck %	Avling Kg/daa- Rel	Protein %	Sein Legde %	Strå lengde cm
Thermus	668 = 100	22,0	50,4	4	638 = 100	11,3	16	62
Arild	621 93	18,1	51,3	1	598 94	12,6	2	71
Bente	694 104	21,2	56,6	3	646 101	11,4	1	61
Annika	712 107	21,0	51,6	3	667 105	10,6	4	60
Vanille	667 100	20,8	55,0	3	635 100	11,0	0	61
Ismena	712 107	19,4	55,7	3	661 104	11,0	0	57
Ant. felt	8	5	8	6	22	22	7	14

Thermus og Annika har gitt høyest avling i 2021. I sammendraget siste tre år er det liten avlingsforskjell mellom Thermus, Annika og Bente.

- **Arild** (2016) er en tidlig 2-radssort med veksttid omtrent som gamle Tyra. Sorten ligger under de beste i avling. Arild er lengre enn de fleste andre 2-radssorter, og stråstyrken er litt svak. Har god sjukksresistens, store korn og god kornkvalitet. Veksttid 106 dager.
- **Bente** (2019) er 3 dager tidligere enn Thermus og ligger på samme avlingsnivå. Sorten er kort i strå og svært stråstiv. Bente er storkornet og har høy hektolitervekt. Er resistent mot mjøldogg og sterk mot bladflekkssykdommer. Resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 110 dager.
- **Thermus** (2016) er en yterik sort. Sorten er sykdomsterk og har god stråkvalitet. Stråstyrken er noe svakere enn de beste. Thermus er resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 113 dager.
- **Annika** (2020) er yterik og ligger noe over Thermus i avling i de årene den er prøvd. Sorten er kort i strå og er stråstiv. Annika er sykdomsterk og er resistent mot havrecystenematoder. Veksttid 113 dager.
- **Vanille** (2022). er yterik sort på linje med Thermus. Sorten er storkornet og sykdomsterk. Sorten er ikke resistent mot havrecystenematoder. Fases nå ut av markedet. Veksttid 133 dager.
- **Ismena** er en ny sort som ble godkjent nå i 2022. Avlingsnivået ligger på samme nivå som Bente. Sorten har kort strå og god stråstyrke. Sorten har høy hl-vekt, er storkornet og har god sykdomsresistens. Ismena vil bli oppformert. Veksttid 110 dager.
- **Maalfrid** er en ny sort fra Graminor som ble godkjent i 2022. Er 1-2 dager tidligere enn Bente. Avlingsnivået ligger på linje med Bente. Har god stråstyrke, men noe svakere enn de beste. Sorten har god sykdomsresistens. Maalfrid er spiretreg, og noe høyere enn det som er optimalt. Snerpen sitter noe hardere enn på de andre sortene i prøvingen. Veksttid 109 dager.

Dyrkningsegenskaper byggsorter (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

Sort	Vekst tid	Stråstyrke	Stråkval.	Strå-lengde	Mjøldogg	Grå øyefl.	Bygg br.fl	DON-verdi	HI-vekt	1000-kv.	Prot. innh.
Heder	-5	6	5	4	9	4	6	5	5	5	6
Brage	-4	5	4	3	3	7	7	7	5	4	5
Bredo	-3	6	4	3	7	5	7	5	6	4	4
Sverre	-3	5	5	3	3	4	7	6	6	5	5
Arild	-2	3	6	3	8	6	8	8	8	6	8
Edel	0	5	4	3	10	5	5	4	6	4	4
Rødhette	+2	5	4	3	10	5	5	4	6	4	3
Maalfrid	+2	7	7	7	8	7	6	7	6	6	7
Ismena	+2	7	6	7	8	7	7	6	6	6	4
Bente	+3	9	8	7	10	7	6	4	7	9	4
Thermus	+5	7	8	7	9	7	9	8	6	8	4
Annika	+5	9	6	7	9	7	9	4	5	7	3

* = Antall dager senere eller tidligere. Karakterer ellers: 1 - dårligst, 10 – best

Havre

Ridabu er blitt en poulær sort og har tatt store markedsandeler i år. Mo, Vallset og Brandval er nye sorter som ble godkjent nå i 2022. Av disse blir Mo oppformert. Belinda og Odal blir nå faset ut av markedet.

Verdiprøving havresorter, Østlandet (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

	Østlandet 2022			Middel 2020-2022, Østlandet			
	Avling Kg/daa- Rel	Vann %	Sein legde %	Avling Kg/daa- Rel	Vann %	Strå-lengde cm	Sein legde %
Ringsaker	668 = 100	15,4	8	628 = 100	16,9	87	9
Haga	698 105	15,5	13	657 105	17,5	85	7
Odal	670 100	15,7	2	613 98	18,2	90	4
Eidskog	720 108	15,5	20	671 107	17,5	90	16
Ridabu	699 105	15,5	1	652 104	17,6	81	2
Mo	720 108	15,6	16	680 108	18,0	84	10
Bingen	656 98	15,8	1	638 102	18,0	81	1
Vallset	710 106	15,9	5	665 106	18,6	90	8
Brandval	671 100	16,6	3	641 102	18,4	80	2
Belinda	696 104	16,2	2	649 103	19,3	85	5
Vinger	688 103	16,3	1	645 103	18,4	92	5
Våler	713 107	15,9	21	650 104	18,6	89	21
Gunhild	680 102	16,8	5	654 104	20,5	87	5
Antall felt	7	5	4	19	14	18	11

Eidskog og Mo har gitt høyest avling i 2022. Mo gjør det også best siste 3 år.

- **Ringsaker** (2008) er en tidlig, yterik sort med meget god stråstyrke. Har lavt skallinnhold og bra protein og fettinnhold. Er svært spiretreg, noe som kan gi problemer med etterspining i vårkornet påfølgende år. Passer derfor best som forgrøde til høstkorn eller ensidig havredyrking. Veksttid 108 dager.
- **Haga** (2010) er en halvtidlig sort som har bra stråstyrke og brukbar kornkvalitet. Sorten har lav skallprosent, høy hektolitervekt og tusenkornvekt. Haga viser seg å være svak mot fusarium og kommer dårlig ut i smitteforsøk med fusarium. Veksttid 110 dager.
- **Odal** (2009) er en halvtidlig sort. Den har lavt skallinnhold og har større kjerneavling enn Belinda. Har høy hlvekt, høyt proteininnhold og høyt fettinnhold, noe som tilsier svært god førkvalitet. Odal kommer godt ut blant havresortene i norske smitteforsøk mot fusarium (DON) , men viser seg å være svak mot HT2-T2. Fases nå ut av markedet. Veksttid 110 dager.
- **Ridabu** (2020) er en ny halvtidlig yterik sort. Sorten har gitt høyest avling blant havresortene i de årene den er prøvd. Sorten er middels lang og har god stråstyrke. Noe svak mot fusarium (DON). Veksttid 111 dager.
- **Vinger** (2010) er halvtidlig, 2 dager tidligere enn Belinda. Sorten ligger noe under Belinda i avling over år. Har lavt skallinnhold og er storkornet. Vinger kommer godt ut i norske smitteforsøk mot fusarium både DON og HT2-T2. Vinger har best stråstyrke blant havresortene. Veksttid 114 dager.
- **Belinda** (1998) er en avlingsstabil sort som trives på de fleste jordarter unntatt sandjord. Den er kort i strå og har god stråstyrke. Middels skallinnhold. Belinda har ingen resistens mot korncystenematoder; og bør ikke dyrkes på arealer der dette kan være et problem. Fases nå ut av markedet. Veksttid 114 dager.
- **Våler** (2015). ligger på avlingsnivå med Belinda. Stråstyrken er moderat. Veksttid 112 dager.
- **Gunhild** (2000) er en sein sort som er resistent mot havrecystenematode og rugcystenematode. Den er mye lik Belinda i dyrkingsegenskaper, men er en dag seinere. Avlinga ligger noe under Belinda. Aktuell sort for de som har problemer med nematoder, men husk at nematodeinnholdet i jorda må være lavt før den dyrkes, ellers vil det kunne bli sterk skade. Veksttid 114 dager. Blir ikke lenger markedsført.
- **Eidsskog** (2020) er en sort som har gitt noe høyere avling enn Ridabu. Sorten har noe dårligere stråstyrke. Er noe svak mot fusarium (DON). Blir oppformert. Veksttid 113 dager.
- **Mo** (2021) er en høyt ytende sort som ligger på topp i avling blant havresortene. Sorten har moderat stråstyrke og er noe motakelig for fusarium (DON). Sorten blir oppformert. Veksttid 113 dager.
- **Vallset** er en ny sort som ble godkjent i 2022. Sorten ligger på samme avlingsnivå som Ridabu. Er lang i strå og har moderat stråstyrke. Bedre resistent mot fusarium(HT2/T2). Veksttid 112 dager.
- **Brandval** er en ny sort som ble godkjent i 2022. Sorten ligger omtrent på samme avlingsnivå som Ridabu. Stråstyrken er på linje med Ridabu. Sorten er motakelig for fusarium. Veksttid 113 dager.

Dyrkingsegenskaper for havresorter (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

Sort	Veksttid	Stråstyrke	Strå-lengde	DON-verdi	Hlvekt	1000-kvekt	Skall %	Spire-treghet	Prot %
Ringsaker	0	5	5	7	6	4	6	7	7
Haga	+2	5	6	3	6	4	6	4	6
Odal	+2	6	4	8	7	5	4	3	7
Brandval	+2	6	8	4	7	5	8	5	6
Eidsskog	+3	5	5	4	6	3	6	3	6
Ridabu	+3	7	8	4	5	4	6	5	5
Mo	+3	5	7	4	5	6	6	5	7
Vinger	+4	7	4	7	6	6	6	3	6
Våler	+4	5	6	6	5	5	4	4	6
Vallset	+4	7	4	5	6	5	7	5	6
Belinda	+6	7	6	3	6	6	3	5	6
Gunhild	+6	5	7	3	7	8	5	5	5

* = Antall dager senere eller tidligere. Karakterer ellers: 1 - dårligst, 10 – best.

Vårhvete

I denne forsøksserien er ingen av sortene soppbehandlet. Angrep av gulrust og bladfleksykdommer vil gi negative avlingsutslag for sorter som er svake mot disse sykdommene.

Betong er en ny sort med god proteinkvalitet. Betong har god stråstyrke og vil ta store markedsandeler framover. Festus er en ny sort som vil bli oppformert og vil bli et godt alternativ i proteinklasse 3 etterhvert.

Vårhvetesorter, verdiprøving (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

	Østlandet 2022				Middel 2020-2022-Østlandet			
	Avling Kg/daa- Rel	Vann %	Protein %	Sein legde	Avling Kg/daa- Rel	Gulrust %	Protein %	Sein legde
Zebra	566 = 100	16,4	13,9	2	548 = 100	6	13,5	2
Bjarne	505 89	15,9	14,6	4	482 88	16	14,5	8
Krabat	602 106	16,9	13,9	0	564 103	1	13,8	2
Mirakel	563 100	17,3	14,9	31	545 99	0	14,2	20
Seniorita	574 101	16,6	14,9	4	545 99	1	14,2	3
Caress	537 95	16,0	14,1	1	537 98	1	13,8	1
Betong	621 110	16,8	14,4	1	573 105	2	13,9	2
Festus	614 109	18,6	14,7	1	591 108	1	14,0	1
Gondol	608 107	16,7	14,4	0	541 99	0	14,0	1
Malvolio	632 112	18,4	14,0	2	592 108	0	13,3	2
Happy	640 113	20,5	12,5	6	631 115	4	12,2	7
Libertina	638 113	17,7	13,4	2	583 106	0	13,1	1
Helmi	515 91	16,8	14,9	2	-	-	-	-
Antall felt	8	5	8	5	24	24	24	13

Av markedssortene er det Betong som utmerker seg med høyest avling både i 2022 og i sammendraget siste 3 år. Festus som kommer på markedet etter hvert, har også gjort det svært godt i 2022 og i sammendraget.

- **Bjarne** (2002) er vår tidligste vårhvetesort. Er svak mot gulrust og bladfleksykdommer. Bjarne henger godt med avlingsmessig hvis den blir fulgt opp med soppbehandling. Har kort strå og god stråstyrke. Falltallet er i likhet med Zebra, svært høyt. Sorten har lav hl-vekt. Proteinklasse: 2. Veksttid: 120 dager.
- **Krabat** (2010) er en sort som ligger mellom Bjarne og Zebra i fleste dyrkingsegenskaper som veksttid, proteininnhold og proteinkvalitet. Sorten er sterk mot gulrust, men er nå mottakelig for mjøldogg. Falltallet er svært bra. Proteinklasse: 3. Blir nå faset ut av markedet. Veksttid: 125 dager.
- **Caress** (2017) er en sort med god stråstyrke. Kornkvaliteten er bra. Har høy hl-vekt. Sorten er svak mot mjøldogg. Falltallet er brukbart og bakekvaliteten ligger mellom Zebra og Krabat. Ser ut til å være sterk mot fusarium og har lave DON verdier i fusariumtestingen. Proteinklasse: 3. Veksttid: 125 dager.
- **Seniorita** (2014). har samme veksttid som Mirakel, men har bedre stråstyrke. Sorten er sterk mot mjøldogg og fusarium. Seniorita har god proteinkvalitet og blir priset i proteinklasse 2. Blir nå faset ut av markedet. Veksttid 126 dager.
- **Mirakel** (2012) er yterik sein sort. Sorten har svært god proteinkvalitet. Falltallet er på nivå med de beste vårhvetesortene. Har moderat stråstyrke og dyrkingen må tilpasses med riktig gjødsling og vekstregulering. Sorten er god resistens mot gulrust. Mirakel kommer også best ut av vårhvetesortene mot fusarium i norske smitteforsøk. Proteinklasse: 1. Veksttid: 126 dager.
- **Betong** (2019) er en yterik sort med god proteinkvalitet. Er middels lang i strå og er stråstiv. Er sterk mot mjøldogg og gulrust. Betong har godt falltall og gode bakeegenskaper. Blir priset i proteinklasse 2. Veksttid 126 dager.

- **Zebra** (2001) er en sen vårhvetesort. Sorten er stråstiv, yterik og har vist svært bra sykdomresistens. Lang i strå, noe som virker positivt inn på utviklingen av hveteaksprikk. 3 dager seinere enn Bjarne. Sorten er mottakelig for gulrust. Svært god kornkvalitet og høy hektolitervekt. Proteinklasse: 3. Blir faset ut av markedet. Veksttid: 127 dager.
- **Festus** (2021) Er en ny sort med høyt avlingspotensiale. Sorten har god stråstyrke og stråkvalitet. Festus har høy hl-vekt og er storkornet. Sorten har middels høyt falltall. Proteinklasse 3. Sorten blir oppformert. Veksttid 126 dager.
- **Gondol** er en ny sort som ble godkjent i 2022. Sorten ligger noe under Betong i avling. Sorten er stråstiv og har høy hl-vekt og høyt proteininnhold. Blir ikke oppformert foreløpig. Veksttid 126 dager.
- **Malvolio** er en ny sort som godkjent i 2022. Sorten har et høyt avlingspotensiale. Sorten er lang i strå, men stråstiv. Sorten har høy hl-vekt. Proteinkvalitet på linje med betong. Falltallet er noe svakere enn Betong. Veksttid 127 dager.
- **Happy** er en førhvetesort som ble godkjent i 2022. Sorten har et høyt avlingspotensiale, er lang i strå og noe legdeutsatt. Sorten har høy hl-vekt, er storkornet og har lavt proteininnhold. Happy er svært sein, 6 dager seinere enn Zebra. Veksttid: 132 dager.
- **Libertina** er en ny sort som ble godkjent i 2022. Sorten har høyt avlingspotensiale, høy hl-vekt, er storkornet, men proteininnholdet er lavt. Er sterk mot mjøldogg og gulrust, men svak mot fusarium. Veksttid 126 dager.

Dyrkningsegenskaper for vårhvetesorter (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

Sort	Vekst tid	Stråstyrk	Strå-lengde	Mjøldogg	Blad-Flekk	Gulrust	DON verdi	HI-vekt	1000k vekt	Fall-tall	Prot-ein
Bjarne	0	5	8	4	3	1	3	4	1	6	7
Krabat	+5	7	6	4	6	7	6	5	5	8	6
Caress	+5	8	6	3	6	7	6	6	5	6	6
Gondol	+5	7	6	7	6	6	6	8	6	6	6
Mirakel	+6	2	1	6	7	8	8	5	6	6	7
Seniorita	+6	5	4	8	6	7	8	6	3	4	7
Festus	+6	8	5	5	6	8	6	9	7	6	6
Betong	+6	6	5	9	5	6	6	7	7	6	6
Libertina	+6	8	6	8	5	8	3	8	8	6	5
Zebra	+7	7	3	5	6	3	2	6	7	7	6
Malvolio	+7	7	5	7	6	8	6	7	6	6	5
Happy	+12	2	1	7	6	7	6	7	8	5	3

* = Antall dager senere eller tidligere. Karakterer ellers: 1 - dårligst, 10 – best.

Høsthvete

Høsten 2021 var det fine forhold for høstkornsåing, og det ble sådd på et stort areal. Det var gode innvitringsforhold. Det var generelt lite snø, men det ble en del skader på høsthvete der det lå langvarig is. Overvintring av høsthvete var tilnærmet 100% i forsøksfeltene. De tørre og kalde været satte sitt preg på utviklingen av plantene, det det ikke kom nedbør. No som førte til dårligere buskingsforhold. Dette gjorde seg spesielt på forsøket på øsaker.

I tabellen nedenfor, er det **avlingstall fra både ubehandlet og soppbehandlet**. De soppbehandlede rutene er behandlet med 30 ml Propulse + 30 ml Delaro ved begynnende strekning (Z31), og en behandling med 80 ml Aviator Xpro + 15 ml Proline ved skyting (Z55).

Verdiprøving høsthvetesorter (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

	Østlandet 2022			Middel 2020-2022- Østlandet			
	Avling Kg/daa- Rel. Ubeh.	Avling Kg/daa-Rel Soppbeh.	Prot % Sopp- beh.	Avling Kg/daa-Rel Ubeh.	Avling Kg/daa-Rel. Soppbeh.	Mjøld. Ubeh.%	Prot.% Sopp-Beh.
Magnifik	760 = 100	807 = 100	11,4	733 = 100	792 = 100	10	11,5
Ellvis	779 103	809 100	11,4	748 102	793 100	20	11,5
Kuban	756 99	771 95	11,9	721 98	761 96	7	12,1
Ozon	814 107	854 106	11,2	758 103	817 103	7	11,3
Jantarka	867 114	901 112	10,9	812 112	865 109	5	10,9
Bernstein	743 98	770 95	12,2	740 101	782 99	16	12,1
Praktik	757 100	790 98	11,6	735 100	779 106	8	11,7
Hallfreda	805 106	843 104	10,7	777 106	837 106	6	10,8
Rotax	885 117	930 115	10,8	816 111	887 112	4	10,7
Norin	752 99	777 96	12,3	713 97	759 96	15	12,1
Alomar	850 112	876 108	11,7	792 108	835 105	6	11,9
Nordkap	832 110	855 106	11,8	813 111	855 108	4	11,8
GNSW1620	808 106	833 103	11,7	764 104	789 100	6	11,8
Bosporus	876 115	883 109	10,8	-			
Informer	877 115	911 113	10,7	-			
GNSW1801	776 102	813 101	12,5	-			
Antall felt	8	8	8				

Av mathvetesortene som er på markedet er det Magnifik som har gitt høyest avling både i 2022 og i sammendraget siste 3 år. Fôrhvetesorten Rotax har gitt høyest avling blant fôrhvetesortene.

- **Praktik** (2021) er en ny fransk sort med god bakekvalitet. Sorten er en dag tidligere enn Kuban. Praktik er kort i strå og stråstiv. Falltallet er godt og på linje med Kuban.
- **Magnifik** (2004) har god stråstyrke og overvintringsegenskapene er de beste blant høstvetesortene. Falltallet er svakt. Sorten er svært mottakelig for gulrust. Proteinklasse 4.

- **Kuban** (2010) har høyt proteininnhold og god bakekvalitet, Har god stråstyrke og et godt falltall. Kuban er mottakelig for gulrust. Proteinklasse 4.
- **Jantarka** (2014) er en polsk fôrhvetesort. Er svært yterik og ligger over mathvetesortene i avling over år. Jantarka er svært storkornet, men proteininnholdet og falltallet er svært lavt. Sorten er svak mot gulrust.
- **Ozon** (2018) er kort i strå og har god stråstyrke. Sorten har gjennomgående god sykdomsresistens også mot gulrust. Sorten er nå klassifisert som fôrhvete.
- **Bernstein** (2020) er en ny sort som er en dag tidligere enn Ozon. Sorten er lang i strå, men er svært stråstiv. Overvintringen i forsøkene, tyder på at den er noe svakere enn de andre sortene. Bernstein har god sykdomsresistens, høyt proteininnhold og svært god bakekvalitet.
- **Hallfreda** er ny sort som ble godkjent i 2022. Sorten har veksttid som Kuban. Hallfreda har et høyt avlingsnivå. Sorten har lavere proteininnhold enn Kuban. Usikkert hvilken klasse denne sorten kommer i.
- **Rotax** er en fôrhvetesort som ble godkjent i 2022. Sorten har et svært høyt avlingspotensiale. Har god overvintringsevne, god sykdomsresistens og er sterk mot gulrust. Veksttid som Jantarka. Sorten vil bli oppformert.

Dyrkningsegenskaper for høsthvetesorter (kilde: NIBIO Øst, Apelsvoll)

Sort	Vekst tid	Over-vintr.	Strå-styrke	Strå-lengde	Mjøldogg	Bladfl. Sykd.	HI-vekt	1000 k.vekt	Fall tall	Prot. Innh.
Praktik	-1	7	8	8	8	4	7	5	8	7
Kuban	0	7	7	7	8	6	7	4	8	7
Jantarka	-1	8	4	6	8	7	6	8	3	4
Ozon	+1	8	8	8	8	6	8	7	8	4
Bernstein	+1	5	8	6	6	6	7	7	4	7
Magnifik	+2	9	6	5	6	6	8	2	2	6
Hallfreda	+1	6	6	7	8	7	6	6	9	5
Rotax	+1	8	5	7	8	4	7	3	3	4

* = Antall dager senere eller tidligere. Karakterer ellers: 1 - dårligst, 10 – best

Såcornkvaliteten 2022 v/ Kimen såvarelaboratoriet

Resultatene under er foreløpige tall pr 2. desember fra Sør-Norge. De eksakte verdiene kan endres etter hvert, men resultatene så langt gir trolig et godt inntrykk av kvaliteten. Resultatene er basert på spireanalyser og analyser av sopp fra veiledningsprøver sendt inn av gårdbrukere, leierensier og såvareforretninger.

Bygg:

Gjennomsnittet for både ubehandla og prøvebeisa korn har de ti siste sesongene vært på over 91%, slik er det også i år. Bygg sendt inn til analyse fra Sør-Norge har i 2022 høyere spireevne for ubehandla (94%) og prøvebeisa korn (95%), enn 2021. Andelen friske uspirte korn er 3%. Variasjonen i spiretreghet kan være stor mellom ulike prøver og mellom sorter. 6-radssorten *Brage* og 2-radssorten *Thermus*, begge utbredte sorter, har liten andel friske uspirte korn (0,1-0,2 %). Den mest utbredte 6-radssorten (*Bredo*) hadde til sammenligning over 8% friske uspirte korn.

Fusarium-nivået i bygg var i 2022 (10%), omtrent som 2021 (11%), og under halvparten av nivået i 2020.

Byggbrunflekk har høyere forekomst enn i 2021 og 2020. Variasjonen er stor mellom sortene. 2-radssorten Arild skiller seg ut med lav smittegrad av både fusarium og byggbrunflekk. Andelen prøver med anbefaling om behandling mot sopp ligger samlet sett over fjoråret (52% mot 46%), men også her er det stor variasjon mellom sortene. En stor andel av anbefalingene er i 2022, som 2021, gitt på bakgrunn av nivåene av byggbrunflekk.

Havre:

Den gjennomsnittlige spireevnen til ubehandla og prøvebeisa havre er blant de høyeste som har vært registrert de siste 10 årene, ca 93% for ubehandla og over 94% for prøvebeisa. Gjennomsnittet for andelen friske uspirte korn i spireanalysen er ubetydelig. Spireevnen er i snitt over 90% for alle sorter. Den meste utbredte sorten, Vinger med 105 prøver, ligger på ca 91% og er sorten med lavest spireevne. Ridabu og Haga ligger derimot over gjennomsnittet. Smitten av fusarium i Sør-Norge er på ca 9%, en nedgang fra 2021.

Forekomsten av havrebrunflekk var lavere i 2022 enn i 2021, og er på 2020-nivå (rundt 30%) Variasjonen er derimot stor mellom sorter og prøver. For Vinger er smitten på 51%, mens den for Odal er ca 8%. Andelen prøver med anbefaling om behandling (54%) er lavere enn i 2021 (65%).

Vårhvete:

Spireevnen til ubehandla vårhvete ligger på 93%, en oppgang fra 2021 (90,6%). Hvete responderer ofte godt på beising og spireevnen til prøvebeisa vårhvete ligger over 96%, omtrent som i 2021 og 2020. Smittenivået av fusarium er relativt ganske lavt (ca 9%). Smitten av hveteaksprikk er ca 10% og gjennomsnittet for alle sortene er over anbefalt grense for behandling (5%). Rundt 60% av prøvene er anbefalt å behandle, i 2021 ble 70% anbefalt behandling.

Om spireanalysene

Spireanalysen blir gjort på både ubehandla og prøvebeisa korn, dvs. at kornet blir beisa på laboratoriet.

Spireanalysen foregår ved å legge kornet i fuktige papirruller, slik at kornet kan ta opp nok vann til at spireprosessen starter. Kornet ligger først til forkjøling i fuktet tilstand, og ofte vil eventuell spiretreghet (frøhvile) oppheves. Deretter blir kornet overført til høyere temperatur. Etter endt spiretid klassifiseres spiren/kornet som normal spire, abnorme spire, frisk uspirte eller dødt korn. Spira skal ha normalt utvikla rot og spire, og den vil i jord utvikles til ei levedyktig plante. Hos ei abnorm spire er rota og/eller spira ikke normalt utvikla og det vil sannsynligvis ikke utvikles ei levedyktig plante. Friske, uspirte korn har intakt kime, men har på grunn av spiretreghet ikke spirt. Spireevnen er summen av normale spirer og friske, uspirte korn. Ved offentlig sertifisering skal hvete, bygg og havre ha en andel på 85% eller flere normale spirer. Dette vurderes ved innsending av særskilte prøver for sertifisering.

Bruke eget såkorn?

Vi har pleid å ha med en beregning av lønnsomhet ved å bruke eget såkorn. Han som reviderer dette, har fått Korona, så da kommer vi tilbake til dette på nyåret.

E-post: ost@nlr.no Hjemmeside: www.nlrost.no Følg oss på [Facebook](#)

Tlf 48 16 31 00 til alle kontorer: Øsaker, Huggenes, Hvam og Kirkenær

Redaktør: Unni Røed, unni.roed@nlr.no, 48 16 30 72